

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2021-33-0103

09.07.2021.

Ierosināta lieta par normām, kas noteic mācību procesa norisi skolās attālināti arī pēc ārkārtējās situācijas beigām

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2021. gada 9. jūlijā ierosināja lietu “Par Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 8. punkta, Izglītības likuma 1. panta 1.¹ un 12.⁴ punkta, 14. panta 45. punkta, kā arī Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 27.1.3. apakšpunkta, 32.⁷ punkta 2. apakšpunkta un 32.⁷ punkta 3. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 112. pantam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 8. punkts noteic, ka Covid-19 infekcijas vai izplatīšanās draudu gadījumā Ministru kabinets epidemioloģiskās drošības nolūkos var noteikt izglītības procesa organizēšanas nosacījumus un kārtību, tai skaitā mācību procesa nodrošināšanai attālināti.

Izglītības likuma 1. panta 1.¹ punkts noteic, ka attālinātās mācības ir klātienē izglītības procesa daļa, kurā izglītojamie mācās, tai skaitā izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, fiziski neatrodoties vienā telpā vai mācību vietā kopā ar pedagogu.

Šā panta 12.⁴ punkts nosaka: klātiene ir izglītības apguves forma, kurā izglītojamais izglītības saturu apgūst, apmeklējot izglītības iestādi, tai skaitā attālinātajās mācībās, atbilstoši izglītības iestādes īstenotajai izglītības programmai.

Savukārt šā likuma 14. panta 45. punkts paredz, ka Ministru kabinets nosaka attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību.

Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 360 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 360)

27.1.3. apakšpunkts noteic, kādos gadījumos iestādes, izņemot koledžas un augstskolas, var īstenot izglītības procesu daļēji vai pilnībā attālināti.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 360 32.7 punkta 2. apakšpunktam no 2021. gada 7. aprīļa izglītības un sporta jomā ir pārtraukta mācību procesa norise klātienē visās izglītības iestādēs un nodrošinātas mācības attālināti, izņemot šajā apakšpunktā minētos gadījumus.

Noteikumu Nr. 360 32.7 punkta 3. apakšpunkts citstarp paredz, kādos gadījumos var organizēt izglītības procesu klātienē 1.–6. un 12. klasē un rotācijas kārtībā 7.–9. un 10.–11. klasē, kā arī individuālās nodarbības profesionālās ievirzes izglītības programmās.

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMA

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 112. pants: “Ikvienam ir tiesības uz izglītību. Valsts nodrošina iespēju bez maksas iegūt pamatizglītību un vidējo izglītību. Pamatizglītība ir obligāta.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc vairāku skolēnu pieteikuma. Pieteikuma iesniedzēji ir dažāda vecuma skolēni, kas iegūst pamatizglītību un vispārējo vidējo izglītību. No 2020. gada 12. marta līdz 2020. gada 9. jūnijam, kā arī no 2020. gada 9. novembra līdz 2021. gada 6. aprīlim saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatīšanos visā Latvijas teritorijā bijusi izsludināta ārkārtējā situācija, kuras laikā mācību procesa norise notikusi attālināti. Pieteikuma iesniedzēji apzinoties, ka ārkārtējā situācija ir īpašs tiesiskais stāvoklis, kura ietvaros personu tiesības var tikt būtiski ierobežotas sabiedrības interešu dēļ. Tomēr saskaņā ar apstrīdētajām normām arī pēc ārkārtējās situācijas beigām Pieteikuma iesniedzējiem izglītības ieguve notikusi attālināti.

Attālinātā mācību procesa rezultātā esot kritusies izglītības kvalitāte, kā arī Pieteikuma iesniedzējiem citos veidos traucēta izglītības ieguve.

Tādējādi apstrīdētās normas, paredzot attālinātās mācības arī pēc ārkārtējās situācijas beigām, ierobežo izglītības iespējas un pieejamību, līdz ar to pārkāpjot Satversmes 112. pantu.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus, – Saeimu un Ministru kabinetu – līdz **2021. gada 9. septembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2021. gada 9. decembris**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2021/07/2021-33-0103_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par [Satversmes tiesu](#).